

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per
Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum,
quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia
Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 554. Ob quam causam inferri possit censura.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

esse juris divini, ita ut nec Pontifex ex plenitudine potestatis hanc jurisdictionem concedere valeat feminæ, verius esse censet Castrop. *l. c. num. 5.* citans pro hoc Paludan. *in 4. dist. 19. q. 2. a. 1.* Nav. *L. 5. Confl. 1. de Sent. excomm. Sayr. de cens. L. 1. c. 5.* Filliuc. *tr. 11. c. 2. q. 8.* Hurr. *de cens. diffic. 4. n. 3.* Laym. *l. c. n. 4.* eò quòd, licet potestas ferendi censuras sit spiritualis, non sit tamen potestas Ordinis, sed jurisdictionis spiritualis, hujus autem fœmina non videatur incapax jure divino, cum ex privilegio Pontificis conferre possit beneficia Clericis, eòsque instituere in Ecclesiis, & iis præcepta imponere, juxta *c. dilecta de margarit. & obed.*

Quest. 553. In quos censura ferri possit, vel non possit?

Resp. Non nisi in hominem baptizatum, rationis compotem, viatorem, inferenti censuram subiectum ferri potest. Nav. *man. c. 27. n. 13.* Suar. *Tom. 5. de cens. d. 5. S. 1.* Laym. *l. c. c. 4. num. 1.* Cönninck *d. 13. du. 6.* Castrop. *l. c. p. 6. n. 1.* Hinc ferri nequit primò: in bruta, quia culpæ capacia non sunt, nec jurisdictioni subiecta, ideòque dum creaturæ irrationales fidelibus nocentes anathematizantur ab Ecclesia, id solum intelligendum, quòd Ecclesia illas detestetur & execretur. Castrop. *l. c.* Neque secundò: in Paganos, Judæos, Catechumenos, quia potestati Ecclesiæ non subjiuntur. Ecclesiam non ingressi, juxta illud Apostoli *1. ad Corinth. 5. quid mihi de his, qui foris sunt.* Secus de Hæreticis, Apostatis, Schismaticis utpote per baptismum subditis potestati Ecclesiæ, quam subterfugere non possunt. Neque terriò: in defunctos, Covar. Suar. Nav. *ll. cit.* Laym. *l. c. n. 2.* cum communi, quia amplius Ecclesiæ non subiecti, sive sint in cœlo sive purgatorio aut inferno. Hinc mandans occidi aliquem, non incurrit excommunicationem, si moriatur ante executionem mandati, dumque *c. à nobis. il. 2. de Sent. excomm.* Papa definit, posse excommunicatum absolvi post mortem, quia Ecclesia potest ligare & solvere defunctum, loquitur de absolutione & ligatione indirecta, quatenus Ecclesia præcipere potest fidelibus, ne corpus excommunicati sine signis pœnitentiæ decedentis sacræ sepulturæ tradantur ob excommunicationem, quâ defunctus, dum viveret, ligabatur, néve suffragia pro eo offerant, & è contra, si decesserit pœnitens, concedere, ut illa beneficia præstentur defuncto. Ita Covar. *l. c. n. 8.* Suar. *l. c.* Castrop. *cit. p. 6. n. 1. vers. tertio.* Neque quartò: in expertem rationis tunc, quando causam censuræ dabat, si verò compos erat rationis, efficacem causam censuræ incurrendæ dedit, & tempore, quo hæc infligenda in ebrietatem vel amentiam etiam perpetuam incidisset, utique eâ ligaretur, cum usus rationis & libera voluntas requiratur tunc solum, quando ponitur causa censuræ, & non, quando ea contrahitur. Laym. *l. c. c. 4. n. 3.* Suar. *d. 5. S. 1. n. 20.* sic qui sanæ mentis mandat occidi Clericum, & tempore interfectionis ebrius vel amens est, non effugit excommunicationem, à qua tamen, si amentia perpetua est, absolvendum eum esse dicunt Suar. Laym. *ll. cit.* Cönninck. *l. c. à num. 45.* De cætero etiam neget Ugolin. *de cens. c. 17. n. 5.* censuram ferri posse in impuberes, et si usum rationis polleant, eò quòd Ordinem judicarium non satis percipiunt, nec stare possint in judicio ad se defendendum & agendum, juxta *c. ult. de judiciis. in 6.* contrarium tamen de censura ipso jure annexa delicto tradunt Castrop. *l. c. n. 2.* Cönninck. *l. c.* Suar.

R. P. Lewr. *Jur. Can. Lib. V.*

l. c. n. 17. Hurr. *de cens. diffic. 7. n. 30.* idemque de lata per statutum, nisi contrarium ex consuetudine constet, cum ad talem censuram non requiratur citari delinquentem aut stare in judicio. Idem de censura per specialem sententiam ferenda in talem impubere dicit quidem Castrop. eò quòd, esto, ignoret impubes Ordinem judicarium, de eo tamen instrui potest sicut alius pubes, possitque medio procuratore stare in judicio, & respondere, addit tamen non esse adeò conveniens, impuberes ligari censurâ, eò quòd usus & recepta consuetudo habeat contrarium. Quintò: ferri nequit in non-subditos, unde Pontifex nullâ censurâ ligari potest, utpote supra jus omne humanum, ut dictum supra, item neque Imperator aut Rex ab Episcopo censurâ affici possunt, neque Episcopi generali juris constitutione censuram incurunt, nisi in ea fiat specialis mentio eorum, juxta *c. Quia periculosum. de Sent. excomm. in 6.* quòd tamen solum loqui de suspensione & interdicto notat Suar. *d. 5. S. 4. n. 3.* Denique qui existentes extra territorium lege illius non ligantur etiam censurâ impositâ per talem extra territorium ligari non possunt, cum censura sit pœna transgressionis legis, ubi nulla est transgressio, ibi nulla est impositio pœnæ, adeòque nulla est censura ibi imposita, Castrop. *tr. 3. d. 1. p. 24. §. 5. n. 23.* circa quòd tamen notandum cum Eodem *num. 24.* quòd si in uno territorio inchoatum delictum, cui annexa censura, & in altero consummatum, censuram non incurri ipso facto, quia non est imposita ob inchoationem delicti, sed ob consummationem, consummatio autem contingit extra territorium, & consequenter extra jurisdictionem Judicis imponentis legem, pro quo citat Suar. *de cens. d. 5. S. 4. n. 8. & 9.* Sylv. *v. excommunicatio. 2. n. 8.* Salas. *d. 14. S. 5. n. 71.*

Quest. 554. Ob quam causam inferri possit censura?

1. Resp. primò: Supponendo censuram infligi non posse nisi pro culpa, cum sit pœna medicinalis, quæ necessariò supponit culpam corrigendam, quòd ipsum quidem etiam locum habet, dum communitati alicui infligitur censura suspensionis & interdicti, ea censura tamen non supponit delictum omnium & singulorum istius communitatis membrorum, dum sæpe inter illos multi innocentes ab illo delicto, ob quòd censura lata, qui nihilominus eâ ligantur ob delictum communitatis, cujus contrarium est in excommunicatione, dum excommunicari non possit communitas, nisi expressè separentur innocentes.

2. Resp. secundò: Excommunicatio major aliâve gravis censura inferri nequit, nisi ob culpam mortaliter gravem externè consummatam contra Ecclesiasticæ potestatis præceptum contumaciter commissam. Dicitur primò: *censura gravis ob culpam seu peccatum grave:* quia pœna debet proportionari culpæ. *c. cum non ab homine. de judiciis.* Hinc excommunicatio major, suspensio, interdictum, prout hodie feruntur, infligi non possunt ob culpam venialem. Suar. *de cens. d. 4. S. 4.* Sanch. *L. 6. mor. c. 4. n. 55.* Laym. *l. c. c. 5.* Valq. *tr. 2. d. 158. c. 5.* Cönninck. *d. 13. du. 8. concl. 2.* Castrop. *tr. 29. d. 1. p. 7. n. 2.* & de excommunicatione majore apertè ex Triid. *Sess. 25. c. de reform. & c. nemo Episcoporum, & c. nullus Sacerdos 11. q. 3.* Navar. *27. n. 9.* Covar. *c. almu mater. 1. p. §. 9.* quibus non obstat, quòd excommunicatio in aliquibus textibus juris videatur ferri ob causam levem,

Pp

nam

nam non intelligendi de causa levi absolue, sed quæ sæpe ex circumstantiis redditur gravis, ut Castrop. l. c. n. 2. cum Cöinich. l. c. dicitur autem excommunicatio adhuc levis, quæ etsi non privet re adeò levi, sed quia privat usu aliquo Sacramento passivo, & potest tolli à quovis Sacerdote, & ideo infligi ob culpam venialem potest. Castrop. rr. 29. d. 2. p. 18. n. 7. & cum eo Reiffenst. b. t. n. 9. uti etiam quandoque ob levem aliquam suspensionem, v. g. ab uno actu electionis, à missa celebranda ad unum alterumve diem, ut Pirh. b. t. n. 27. Laym. Nav. Suar. &c. Dicitur secundò: *externè consummatum*: quia sufficere ad incurrendam censuram peccatum internè consummatum, etsi probabiliter satis teneant gl. in Clem. 1. de heret. & alii, quos referunt Sanch. in Decal. c. 8. n. 9. Farin. de heres. q. 192. Barb. de potest. Episc. alleg. 40. à n. 6. eò quòd tradant, Ecclesiam habere jurisdictionem in actus merè internos, dum v. g. absolvere potest à peccatis merè internis, eaque reservar, vota irritat &c. adeoque actus internos punire potest; contrarium tamen seu censuras se non extendere ad actus purè internos verius censent Nav. cit. c. 27. n. 66. Covar. reg. peccatum. p. 2. n. 7. Vasq. 1. 2. d. 160. Avil. p. 1. du. 10. Hurt. de cens. diff. II. n. 49. Castrop. l. c. p. 7. n. 4. Suar. de cens. d. 4. S. 1. referens plures. Estque ratio manifesta, quia Ecclesia est sensibilis & visibilis adeoque potestatem habere non potest in id, quod insensibile & invisibile est, neque etiam, quæ ei occulta sunt, punire potest, rationes etiam in contrarium adductæ minùs efficaces videntur, ut est illa, quòd potestas Ecclesiæ sit spiritualis; nam esto, sit talis saltem moraliter, quia tamen inest hominibus, qui corporales sunt, extendere se nequit ad res purè spirituales, item: absolvit à peccatis purè mentalibus, dum ea fiunt illi manifesta, reservar peccata occulta, non exercendo in ea jurisdictionem, sed potius eam negando &c. cæteras dilutas vide apud Castrop. num. 5. Dicitur tertio: *ob peccatum ab Ecclesiastica potestate specialiter prohibitum, contumaciter commissum*: quod satis declaratum supra in definitione censuræ; quibus adde, ferri non posse censuram pro peccato præterito in ejus punitionem, sed necessariò ferendam pro peccato futuro vel in præteriti satisfactionem, Nav. cit. c. 27. n. 9. Ugol. de cens. tab. 1. c. 9. §. 5. Covar. c. alma mater. p. 1. §. 9. n. 4. Suar. d. 4. S. 5. Laym. l. c. c. 5. num. 3. Castrop. l. c. n. 8. juxta c. 1. de Sent. excom. in 6. eò quòd, cum censura ex sua institutione sit medicina præservativa & coercitiva peccati, nequeat infligi pro peccato purè præterito, quia illi, quatenus præteritum, mederi non potest; Item non nisi pro externè completo in suo genere secundùm proprietatem verborum contentorum in præcepto seu lege infligente censuram, quia leges pœnales strictè interpretandæ, Cöinich. l. c. concl. 7. Suar. d. 4. S. 3. n. 7. Nav. L. 5. Consilior. conf. 7. n. 1. Sanch. de matr. L. 3. d. 2. n. 5. Castrop. l. c. n. 10. Arg. c. perpetuo. de elect. in 6. unde censuram latam contra committentem delictum non afficere mandantem aut contententem illud, nisi in lege exprimat, probabilius docent Cajet. v. excommunicatio sub princ. Armill. eod. n. 2. Nav. cit. n. 27. n. 51. Henriq. L. 13. de excomm. c. 17. n. 2. Sanch. l. c. d. 49. n. 7. Avil. Hurt. & plures alii, quos citat & sequitur Castrop. l. c. n. 12. eò quòd mandans in rigore dici nequeat illud delictum facere, ut Bart. in c. sed minus. §. servus de injuriis. n. 2. Jalon. in L. si quis id. ff. de jurisd. omni. jud. n. 36. Clarus L. 5. §. fin.

q. 89. Pacian. rr. crim. L. 9. c. 32. num. 2. ex eo, quòd mandatum & consilium præcedant factum, & sint causa moralis illius, adeoque sub facto comprehendendi non debeant, & ut diversa puniantur. Et licet mandans absolue dici posset delictum committere, non tamen adhuc in proprio & rigoroso sensu, quo requiritur non moralis, sed physica factio, ut Castrop. n. 14. illud certum videtur, mandantem, si contra illum lata censura, illam non incurtere, dum mandatum, antequam datum executioni, revocavit efficaciter, secus tamen, si revocavit, quantum potuit, sine effectu tamen, quia non desinit esse causa moralis delicti, ut Castrop. n. 15. citato Cöinich. d. 14. du. 15.

Quæst. 555. An & qualis præmonitio necessariò præmittenda censuræ ferende?

1. Resp. Primò: ad incurrendam censuram ipso jure latam vel per sententiam aut decretum generale sub censura ipso facto incurrenda aliquid faciendum, nulla prærequiritur monitio seu comminatio censuræ incurrendæ. c. reprehensibilis. de appell. cum enim jus, talisque sententia generalis sit publica, in se per se continud monent, nisi tamen jus ipsum expressè vellet monitionem præcedere, unde potest ac debet Judex commissio delicto delinquentem publicè denunciare & declarare centuratum, v. g. excommunicatum, Arg. c. conquesti. b. t. Nihilominus debere adhuc citari delinquentem obnoxium censuræ ipso jure latæ ad hoc, ut defendere se possit, si forsitan causam habeat excusantem à censura, tradit Nav. cit. conf. 9. n. 4. eumque secuti Engels. b. t. n. 9. & Reiffenst. b. t. n. 23. quin & volunt per textum & gl. in Clem. 3. de censib. & Clem. 2. de pœnis denunciationem seu declarationem excommunicationis à jure latæ esse nullam, nisi talis citatio præcesserit, nisi delictum & contumacia delinquentis non respicientis esset notoria.

2. Resp. Secundò: ad incurrendam censuram saltem excommunicationis ab homine latam requiritur necessariò prævia monitio seu comminatio illius, est communis & certa, juxta c. reprehensibilis. de appell. c. Sacro. b. t. c. Romana. c. Statutum. c. Constitutionem. b. t. in 6. quia fertur ob contumaciam & ob inobedientiam actualem, & qui monitus non est, rebellis & contumax non est, nihilominus tamen, cum censura suspensionis & interdicti non ut mere censuræ, sed ut pœnæ vindictivæ infligatur, imponi tunc possunt nullà præmissâ comminatione, Arg. c. Cum in cunctis. §. fin. de elect. c. Sacro. b. t. Castrop. l. c. p. 5. n. 5. debet hæc monitio ordinariè esse trina cum competente intervallo dierum. cit. c. Constitutionem. gl. in cit. c. Sacro. v. competentis, vel una æquivalens tribus Arg. L. contumacia §. 1. ff. de re judicata, tum ut contumacia delinquentis magis appareat, tum ut habeat spatium ad defensionem proponendam, vel ad satisfactionem præstandam. Suar. d. 3. S. 12. n. 4. & 5. Hurtad. de censur. diff. 20. n. 86. Laym. L. 1. tr. 5. p. 1. c. 6. in fine. Estque tempus ad trinam vel unam trinam æquivalentem competens concessum exprimendum in ipsa sententia, Castrop. l. c. p. 5. num. 8. si verò feratur sententia excommunicationis non obsevat illà trinitate monitionis, sententia erit quidem injusta, non tamen invalida, nisi fortè censura lata fuerit adversus participantes & communicantes cum excommunicato, c. Statutum. c. Statutum de Sent. excom. in 6. Castrop. l. c. cum AA. paulò antè cit. item debet monitio illa fieri in scriptis con-